

PCC od pożyczki (w tym udzielonej między członkami rodziny)

Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych opodatkowaniu tym podatkiem podlegają między innymi *umowy pożyczki pieniędzy lub rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku*.

Podstawą opodatkowania jest w tym przypadku kwota (w przypadku pożyczki pieniężnej) lub wartość pożyczki (w przypadku pożyczki rzeczowej), natomiast stawka podatku wynosi co do zasady 2% podstawy opodatkowania.

Uwaga: *Jeśli podatnik powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki (wcześniej nieopodatkowanej) przed organem podatkowym lub organem kontroli skarbowej w toku czynności sprawdzających, postępowania podatkowego, kontroli podatkowej lub postępowania kontrolnego, stawka podatku wynosi 20%.*

W przypadku umowy pożyczki podatnikiem podatku od czynności cywilnoprawnych jest otrzymujący pożyczkę. Obowiązek podatkowy powstaje już z chwilą zawarcia umowy pożyczki, a od tego dnia podatnik ma 14 dni na zapłatę podatku oraz złożenie deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych PCC-3. Wyjątkiem jest przypadek zawarcia umowy przed notariuszem – notariusz jest płatnikiem podatku od czynności cywilnoprawnych, w związku z czym sam pobiera podatek oraz składa w tym zakresie odpowiednią deklarację.

Wyłączenia i zwolnienia

Nie każda pożyczka podlega opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych. W szczególności wyłączeniu z opodatkowania podlegają pożyczki udzielone przez podatników podatku od towarów i usług (VAT) w ramach wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Zwolnieniu z podatku od czynności cywilnoprawnych podlegają natomiast pożyczki udzielane:

- a) przez przedsiębiorców niemających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedziby lub zarządu, prowadzących działalność w zakresie kredytowania oraz udzielania pożyczek,
- b) w formie pieniężnej na podstawie pożyczki udzielonej przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierbą, rodzeństwo, ojczyma lub macochę, w wysokości przekraczającej kwotę 9.637 zł, pod warunkiem:

- złożenia deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych właściwemu organowi podatkowemu w terminie 14 dni od daty dokonania czynności,
 - udokumentowania otrzymania przez biorącego pożyczkę pieniędzy na rachunek bankowy, albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym,
- c) na podstawie umowy zawartej między osobami zaliczonymi do I grupy podatkowej (osoby wskazane w punkcie powyżej oraz teściowe, zięć lub synowa) do wysokości 9.637 zł,
- d) do łącznej wysokości nieprzekraczającej kwoty 5 000 zł od jednego podmiotu i 25 000 zł od wielu podmiotów - w okresach 3 kolejnych lat kalendarzowych, począwszy od dnia 1 stycznia 2009 r.,
- e) z kas lub funduszy zakładowych, funduszy związków zawodowych, pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, koleżeńskich kas oszczędnościowo-pożyczkowych działających w wojsku oraz z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
- f) z utworzonych w drodze ustawy innych funduszy celowych,
- g) przez wspólnika (akcjonariusza) spółce kapitałowej.

Uwaga: *Jeśli biorący pożyczkę od małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierbą, rodzeństwa, ojczyma lub macochy powołuje się przed organem podatkowym lub organem kontroli skarbowej w trakcie postępowania podatkowego, kontroli podatkowej lub postępowania kontrolnego na fakt zawarcia niezgłoszonej umowy pożyczki, a nie spełnił warunku udokumentowania otrzymania pieniędzy na rachunek bankowy, albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym, stawka podatku wynosi 20%.*

Pożyczka do spółki osobowej

W przypadku pożyczki udzielonej spółce osobowej przez jej wspólników stosuje się odrębne zasady. Na gruncie ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych pożyczkę tą uważa się za zmianę umowy spółki, w związku z czym stawka podatku wynosi 0,5%. Podstawą opodatkowania pozostaje natomiast kwota lub wartość pożyczki.